

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Į S A K Y M A S

DĖL KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ GAMYBOS IR PERDIRBIMO TVARKOS IR JŲ TECHNINĖS EKSPERTIZĖS ATLIKIMO NORMINIŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMO

1998 m. rugsėjo 11 d. Nr. 348

Vilnius

Siekdamas nustatyti vienodą kelių transporto priemonių gamybos ir perdirbimo bei jų techninės ekspertizės atlikimo tvarką,

TVIRTINU:

1. Kelių transporto priemonių gamybos ir perdirbimo tvarką (1 priedas);
2. Gaminamų ir perdirbamų kelių transporto priemonių techninės ekspertizės taisyklės (2 priedas);
3. Reikalavimus kelių transporto priemonių ekspertams (3 priedas);
4. Kelių transporto priemonių ekspertų mokymo programą ir kvalifikacinius reikalavimus (4 priedas);
5. Pagrindinius techninius reikalavimus kelių transporto priemonėms (5 priedas).*

Nustatau, kad gaminamų ir perdirbamų kelių transporto priemonių bei jų techninių ekspertizių atlikimo tvarka įsigalioja nuo 1999 m. sausio 1 dienos.

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ALGIS ŽVALIAUSKAS

SUDERINTA

Policijos departamento prie VRM
Kelių policijos tarnybos vyriausiasis
komisaras

E.Mačiulaitis

B.Šičkus

SUDERINTA

Lietuvos standartizacijos
departamento direktorius

Su įsakymo 5 priedu (Pagrindiniai techniniai reikalavimai kelių transporto priemonėms) galima susipažinti Susisiekimo ministerijos Kelių transporto, tranzito ir aplinkos departamente bei Valstybinėje kelių transporto inspekcijoje, o įsigyti – UAB „Transporto apžiūros studijos, Lentvario g. 7, 2028 Vilnius.

PATVIRTINTA
Susisiekimo ministerijos
1998 09 11 įsakymu Nr. 348

1 PRIEDAS

KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ GAMYBOS IR PERDIRBIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kelių transporto priemonių gamybos ir perdirbimo tvarka (toliau – tvarka) nustato kelių transporto priemonių (toliau – transporto priemonių) gamybos ir perdirbimo organizavimo, transporto priemonių gamybai ir jų perdirbimui reikalingai techninei dokumentacijai, transporto priemonių konstrukcijai ir techninei būklei bei techninei ekspertizei atlikti reikalavimus.

2. Ši tvarka yra taikoma Lietuvos Respublikoje gaminamoms vienetinės ir smulkiaserijinės gamybos, šalyje eksploatuojamoms perdirbtoms, taip pat iš užsienio įvežamoms perdirbtoms transporto priemonėms.

3. Pagamintų ir perdirbtų transporto priemonių konstrukcija ir techninė būklė turi atitikti susisiekimo ministro įsakymais patvirtintus „Pagrindinius techninius reikalavimus kelių transporto priemonėms“ bei „Techninius reikalavimus naudojamoms kelių transporto priemonėms“.

4. Pagamintų ir perdirbtų transporto priemonių techninė ekspertizė turi būti vykdoma laikantis susisiekimo ministro įsakymu patvirtintų „Gaminamų ir perdirbamų kelių transporto priemonių techninės ekspertizės taisyklių“ tvarkos.

5. Transporto priemonės, pagamintos ar perdirbtos nesilaikant šios tvarkos reikalavimų, neregistruojamos ir jas draudžiama naudoti.

II. SĄVOKOS

6. **Ekspertizių įmonė** – įmonė, įregistruota įstatymų nustatyta tvarka ir turinti teisę atlikti transporto priemonių technines ekspertizes.

7. **Įgaliota ekspertizių įmonė** – Susisiekimo ministerijos įgaliota ekspertizių įmonė, kuri metodiškai vadovauja ekspertizių įmonių veiklai bei atlieka sudėtingas technines ekspertizes.

8. **Perdirbimas** – transporto priemonių sudėtinių dalių keitimas ar papildomų įtaisų įrengimas, dėl ko keičiasi transporto priemonės konstrukcija ar techninės – eksploatacinės savybės. Perdirbimai pagal jų kiekį ir sudėtingumą gali būti:

8.1. **vienetinis perdirbimas** – vienintelės transporto priemonės perdirbimas;

8.2. **nevienetinis perdirbimas** – to paties pobūdžio perdirbimas, atliekamas specializuotoje įmonėje daugiau kaip vienai transporto priemonei;

8.3. **nesudėtingas perdirbimas (perdirbimas A)** – transporto priemonės sudėtinių dalių keitimas analogiškos konstrukcijos dalis su geresnėmis techninėmis charakteristikomis, dėl ko nereikia keisti transporto priemonės konstrukcijos, įrangos ir įtaisų įrengimas, naudojant tik sertifikuotus gaminius;

8.4. **vidutinio sudėtingumo perdirbimas (perdirbimas B)** – transporto priemonės konstrukcijos keitimas, dėl kurio nelabai keičiasi transporto priemonės techninės – eksploatacinės savybės, konstrukcijų atsparumas ir patikimumas, aktyviosios ir pasyviosios saugos bei aplinkos apsaugos rodikliai, vairuotojo darbo vietos ergonomika, keleivių ir krovinių vežimo sąlygos;

8.5. **sudėtingas perdirbimas (perdirbimas C)** – transporto priemonės konstrukcijos keitimas, dėl kurio labai keičiasi transporto priemonės techninės eksploatacinės savybės, konstrukcijų atsparumas ir patikimumas, aktyviosios ir pasyviosios saugos bei aplinkos apsaugos rodikliai, vairuotojo darbo vietos ergonomika, keleivių ir krovinių vežimo sąlygos.

9. **Smulkiaserijinė gamyba** – to paties gamintojo transporto priemonių gamyba nuo 2 iki 500 vienetų per metus.

10. **Specializuota įmonė** – įmonė, turinti reikiamą įrangą ir atitinkamos kvalifikacijos specialistus bei nustatyta tvarka įteisintą įmonės standartą gaminti arba perdirbti transporto priemones smulkiaserijiniu būdu.

11. **Techninė ekspertizė** – techninės dokumentacijos gaminamai ar perdirbamai transporto priemonei bei pagamintos ar perdirbtos transporto priemonės nustatytų reikalavimų atitikimo įvertinimas.

12. **Transporto priemonės** – tai visų tipų bei markių automobiliai, jų velkamos priekabos, puspriekabės ir troleibusiai, motociklai bei mopedai.

13. **Vienetinė gamyba** – vienintelis pagamintas transporto priemonės egzempliorius.

III. REIKALAVIMAI TRANSPORTO PRIEMONĖMS GAMINTI

14. Prieš pradėdant gaminti vienetinę transporto priemonę, turi būti parengta tokia techninė dokumentacija:

14.1. priekabai, kurios leistina bendroji masė ne didesnė kaip 750 kg – surinkimo (bendro vaizdo) brėžinys, svarbiausių detalių surinkimo ir jų sudedamųjų dalių brėžiniai, svarbiausių detalių atsparumo apskaičiavimai;

14.2. motorinei transporto priemonei bei jos priekabai, kurios leistina bendroji masė didesnė kaip 750 kg – transporto priemonės gabaritų brėžinys, atskirų sistemų surinkimo (gabaritų) brėžiniai, panaudotų savos gamybos svarbiausių detalių darbo brėžiniai, svarbiausių detalių atsparumo apskaičiavimai, transporto priemonės dinamikos apskaičiavimai, eksploatavimo instrukcija.

15. Prieš pradėdant smulkiaserijinę transporto priemonių gamybą, turi būti pagamintas bandomasis pavyzdys. Bandomajam pavyzdžiui turi būti parengta tokia jo gamybos ir eksploatacijos techninė dokumentacija: įmonės standarto transporto priemonėms gaminti projektas, transporto priemonės konstrukcijos ir technologijos gamybos dokumentacija, svarbiausių detalių atsparumo apskaičiavimai, transporto priemonės dinamikos apskaičiavimai, bandomojo pavyzdžio laboratorinių ir eksploatacinių bandymų programa, eksploatavimo instrukcija.

16. Vienetinės gamybos transporto priemonės bei smulkiaserijinės gamybos bandomojo pavyzdžio techninės dokumentacijos ekspertizė turi būti atlikta prieš pradėdant jas gaminti, o lengvųjų automobilių priekabų, kurių leistina bendroji masė ne didesnė kaip 750 kg, techninės dokumentacijos ekspertizė gamintojo atsakomybe gali būti atliekama kartu su pagamintos priekabos technine ekspertize.

17. Gaminti transporto priemones turi teisę:

17.1. juridiniai ir fiziniai asmenys – vienetinės gamybos transporto priemones, kurių leistina bendroji masė ne didesnė kaip 3,5 t;

17.2. įmonės, turinčios reikiamą įrangą ir atitinkamos kvalifikacijos specialistus, – vienetinės gamybos transporto priemones bei smulkiaserijinės gamybos bandomuosius pavyzdžius;

17.3. specializuotos įmonės – vienetinės ir smulkiaserijinės gamybos transporto priemones.

18. Pagamintai transporto priemonei gamintojas turi suteikti identifikavimo numerį. Identifikavimo numerio ženklai, nustatantys transporto priemonės gamintojo identifikavimo kodą, turi būti suderinti su numerio ir kodų tarptautine registravimo įstaiga.

19. Pagaminta vienetinės gamybos transporto priemonė ir smulkiaserijinės gamybos bandomasis pavyzdys pateikiami įgaliotai ekspertizių įmonei techninei ekspertizei atlikti. Vienetinės gamybos priekabų, kurių leistina bendroji masė ne didesnė kaip 750 kg, techninę ekspertizę gali atlikti bet kuri ekspertizių įmonė.

20. Leidimą smulkiaserijinei transporto priemonės gamybai išduoda Susisiekimo ministerijos įgaliota institucija remdamasi įgaliotos ekspertizių įmonės bandomojo pavyzdžio techninės ekspertizės išvadomis. Šiuo atveju gamintojas privalo parengti įmonės standartą gaminamai transporto priemonei, kuris įregistruojamas Lietuvos standartizacijos departamente.

21. Vienetinės gamybos transporto priemonės registruojamos vadovaujantis atitinkamais ekspertizių įmonių išduodamais dokumentais, o smulkiaserijinės gamybos transporto priemonės – jų gamintojų išduotais dokumentais.

IV. REIKALAVIMAI TRANSPORTO PRIEMONĖMS PERDIRBTI

22. Transporto priemonę perdirbant neturi sumažėti jos aktyvioji ir pasyvioji sauga, konstrukcijos sudėtinių dalių, tvirtinimo atsparumas ir patikimumas bei pablogėti aplinkos apsaugos rodikliai, vairuotojo darbo vietos ergonomika bei keleivių ir krovinių vežimo sąlygos daugiau negu nustatyta gamyklos gamintojos.

23. Prieš perdirbant vienetinę transporto priemonę, turi būti parengta tokia techninė dokumentacija: transporto priemonės gabaritų brėžiniai (jei keičiasi jos gabaritiniai matmenys), perdirbamų sistemų (agregatų, mazgų) surinkimo (gabaritų) brėžiniai, svarbiausių įtaisų sudedamųjų dalių darbo brėžiniai, svarbiausių įtaisų atsparumo apskaičiavimai, transporto priemonės dinamikos apskaičiavimai (jei dėl perdirbimo keičiasi transporto priemonės techninės – eksploatacinės savybės).

24. Prieš pradėdant nevienetinės transporto priemonės perdirbimą, turi būti atliktas perdirbimo bandomasis pavyzdys. Nevienetinio perdirbimo bandomajam pavyzdžiui atlikti turi būti parengta tokia techninė dokumentacija: įmonės standarto transporto priemonės perdirbimui projektas, perdirbimo konstruktorinė ir technologinė dokumentacija, svarbiausių įtaisų atsparumo apskaičiavimai, transporto priemonės dinamikos apskaičiavimai (jei dėl perdirbimo keičiasi transporto priemonės techninės – eksploatacinės savybės).

25. Nesudėtingo vienetinio perdirbimo transporto priemonės perdirbimo techninė dokumentacija ir perdirbta transporto priemonė ekspertizei į ekspertizių įmonę gali būti pateikiama kartu.

26. Vidutinio sudėtingumo ir sudėtingo vienetinio perdirbimo atvejais arba nevienetinio perdirbimo bandomojo pavyzdžio transporto priemonės techninę dokumentaciją privaloma pateikti ekspertizei prieš perdirbant transporto priemonę.

27. Perdirbti transporto priemonę turi teisę:

27.1. nesudėtingą vienetinį perdirbimą – juridiniai ir fiziniai asmenys;

27.2. vienetinį perdirbimą ir nevienetinio perdirbimo bandomąjį pavyzdį – įmonės, turinčios reikiamą įrangą ir atitinkamos kvalifikacijos specialistus;

27.3. nevienetinį perdirbimą – specializuotos įmonės.

28. Perdirbta vienetinė transporto priemonė techninei ekspertizei pateikiama bet kuriai ekspertizių įmonei. Įgaliota ekspertizių įmonė atlieka vienetinio transporto priemonių perdirbimo ir nevienetinio perdirbimo bandomųjų pavyzdžių technines ekspertizes.

29. Leidimą nevienetiniam transporto priemonių perdirbimui išduoda Susisiekimo ministerijos įgaliota institucija, vadovaudamasi įgaliotos ekspertizių įmonės bandomojo pavyzdžio techninės ekspertizės išvadomis. Šiuo atveju transporto priemonių perdirbimui parengiamas įmonės standartas, kuris įregistruojamas Lietuvos Respublikos standartizacijos departamente.

30. Perdirbtą transporto priemonę būtina perregistruoti, jei ją perdirbant keitėsi transporto priemonės tipas arba kiti techniniai duomenys, įrašyti transporto priemonės registracijos liudijime (techniniame pase). Vienetinę perdirbta transporto priemonė perregistruojama vadovaujantis atitinkamais ekspertizių įmonių, o nevienetinio perdirbimo transporto priemonės – specializuotų įmonių išduotais dokumentais.

V. TECHNINIŲ REIKALAVIMŲ TAIKYMAS GAMINAMOMS IR PERDIRBAMOMS TRANSPORTO PRIEMONĖMS

31. „Pagrindinių techninių reikalavimų kelių transporto priemonėms“ taikymo gaminamoms ir perdirbamoms transporto priemonėms pagal jų klases suvestinė pateikta šios tvarkos 1 ir 2 lentelėse.

32. Įtaisai, įrengiami transporto priemonėse, turi būti sertifikuoti pagal Lietuvos Respublikos arba tarptautinių norminių dokumentų (Jungtinių Tautų Europos Ekonominės komisijos vidaus transporto komiteto taisyklių arba Europos Sąjungos direktyvų) reikalavimus.

33. Apie transporto priemonės perdirbimo sudėtingumą sprendžia ekspertizų įmonė, vadovaudamasi šios tvarkos 3 lentelėje pateiktais pavyzdžiais.

VI. REIKALAVIMAI TRANSPORTO PRIEMONĖMS, PERDIRBTOMS UŽSIENYJE

34. Transporto priemonėms, perdirbtoms užsienyje ir įvežtoms į šalį, techninė ekspertizė turi būti atliekama šio dokumento nustatyta tvarka. Tuo atveju, kai pateikiama transporto priemonės perdirbimo dokumentacija ir (arba) užsienyje atliktos techninės ekspertizės išvados, ekspertizų įmonėje atliekama tikrai dalinė techninė ekspertizė, kurios metu nustatoma, ar šis perdirbimas atitinka šia tvarka nustatytus techninius reikalavimus.

1 lentelė. „Pagrindinių techninių reikalavimų kelių transporto priemonėms“ taikymo automobiliams ir jų priekaboms priklausomai nuo klasės suvestinė

Eil. Nr..	Transporto priemonių sistemos ir jų sudėtinės dalys	Nuorodos į techninių reikalavimų dalis, skyrius ir punktus	Transporto priemonių klasės									
			M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄
1.	Apšvietimas ir šviesos signalizacija	I dalies I skyrius	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.	Vairavimo sistema	I dalies II skyrius	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3.	Stabdžių sistemos	I dalies III skyrius	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
4.	Garsinė signalizacija	I dalies IV skyrius	+	+	+	+	+	+				
5.	Padangų naudojimas	I dalies V skyrius	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
6.	Valdymo organai	I dalies VI skyrius	+	+	+	+	+	+				
7.	Matomumas iš vairuotojo vietos	I dalies VII skyrius	+	+	+	+	+	+				
8.	Galinio vaizdo veidrodžiai	I dalies IX skyrius	+	+	+	+	+	+				
9.	Priekinio stiklo valytuvai, apšildytuvai	I dalies VIII skyriaus 1.1, 1.2, 2, 3 p.	+	+	+	+	+	+				
10.	Stiklų šildymas ir	I dalies VIII	+	+	+	+	+	+				

[illegible]

[illegible]

41.	Priekabos ir vilkiko elektrinės jungtys	I dalies XXXVII skyrius	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
42.	Kelių transporto priemonės identifikavimo lentelė	I dalies XXXIX skyrius	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

PASTABOS:

1. Techniniai reikalavimai atskiroms transporto priemonių klasėms parengti pagal Europos Sąjungos direktyvų ir Jungtinių Tautų Europos Ekonominės komisijos vidaus transporto komiteto taisyklių reikalavimus.

2. Automobilių ir priekabų klasifikavimas pateiktas „Pagrindiniuose techniniuose reikalavimuose kelių transporto priemonėms“.

2 lentelė. „Pagrindinių techninių reikalavimų kelių transporto priemonėms“ taikymo mopedams, motociklams ir jiems prilyginamoms transporto priemonėms suvestinė

Eil. Nr.	Transporto priemonių sistemos ir sudėtinės dalys	Nuorodos į techninių reikalavimų dalis ir skyrius	Transporto priemonių klasės				
			L ₁	L ₂	L ₃	L ₄	L ₅
1.	Apšvietimo ir šviesos signalizacijos prietaisų įrengimas	II dalies I skyrius	+	+	+	+	+
2.	Stabdžių sistema	II dalies II skyrius	+	+	+	+	+
3.	Garsinė signalizacija	II dalies III skyrius	+	+	+	+	+
4.	Ratai, padangos	II dalies IV skyrius	+	+	+	+	+
5.	Valdymo organai	II dalies V skyrius	+		+	+	
6.	Galinio vaizdo veidrodžiai	II dalies VI skyrius	+	+	+	+	+
7.	Turėklas keleiviui	II dalies VII skyrius	+	+	+	+	+
8.	Skleidžiamas triukšmas	II dalies VIII skyrius	+	+	+	+	+
9.	Masė ir matmenys	II dalies IX skyrius	+	+	+	+	+
10.	Sergėjimo sistemos	II dalies X skyrius	+	+	+	+	+
11.	Valstybinio numerio ženklas	II dalies XII skyrius	+	+	+	+	+

12.	tvirtinimo vieta Atramos parkavimui	II dalies XI skyrius	+		+		
13.	Identifikavimo lentelė	II dalies XIII skyrius	+	+	+	+	+

PASTABOS:

1. Techniniai reikalavimai atskiroms transporto priemonių klasėms parengti pagal Europos Sąjungos direktyvų ir Jungtinių Tautų Europos Ekonominės komisijos vidaus transporto komiteto taisyklių reikalavimus.

2. Mopedų, motociklų ir jiems prilyginamų transporto priemonių klasifikavimas pateiktas „Pagrindiniuose techniniuose reikalavimuose kelių transporto priemonėms“.

3 lentelė. Kelių transporto priemonių perdirbimo tipinių pavyzdžių katalogas

Eil. Nr.	Perdirbimo objektas	Perdirbimo grupės			Pastabos
		Perdirbimas	Perdirbimas	Perdirbimas	
		A	B	C	

1. Kelių transporto priemonės tipas

1.1.	Transporto priemonės tipo ar paskirties keitimas			X	
1.2.	Transporto priemonės konstrukcijoje numatytų sėdimų vietų mažinimas/didinimas	X	X		Mažinant – B grupė Didinant – C grupė

2. Masė, gabaritai

2.1.	Bazės, vėžės, ašių skaičiaus, bendrosios masės, ašių apkrovos, gabaritinių matmenų (neskaitant matmenų pasikeitimo dėl veidrodžių, antenų ir panašių įtaisų įrengimo) keitimas			X	
------	--	--	--	---	--

3. Apšvietimo ir šviesos signalizacijos prietaisų įrengimas ir keitimas

3.1.	Apšvietimo ir				Draudžiama,
------	---------------	--	--	--	-------------

	šviesos signalizacijos prietaisų, nenumatytų atitinkamuose norminiuose dokumentuose, įrengimas		išskyrus apšvietimo prietaisus, naudojamus darbinei erdvei apšviesti, esant transporto priemonei ne kelyje
3.2.	Būtinų apšvietimo ir šviesos signalizacijos prietaisų keitimas analogiškais, tačiau besiskiriančiais šviesos išsklaidymu arba nenumatytų lempučių naudojimas		Draudžiama
3.3.	Būtinų ir leidžiamų apšvietimo ir šviesos signalizacijos prietaisų įrengimas ar keitimas: – identiškas tvirtinimas be konstrukcinių pakeitimų; – įrengimas, kurį keičiant būtina keisti transporto priemonės konstrukciją	X	X
3.4.	Žibintų valytuvų įrengimas	X	
3.5.	Apsauginių tinklelių įrengimas	X	

4. Vairavimo sistema

4.1	Gamintojo nenumatyto vairaračio naudojimas: – sertifikuoto šiai transporto	X	
-----	---	---	--

	priemonei; – nesertifikuoto šiai transporto priemonei	X	
4.2.	Valdymo sistemos perkėlimas iš dešinės į kairę pusę		X
4.3.	Vairavimo sistemos konstrukcijos keitimas		X
4.4.	Pasukamosios rankenėlės ant vairaračio įrengimas: – jei numatyta konstrukcijoje; – perdirbant transporto priemonę rankiniam valdymui	X	X

5. Stabdžių sistema

5.1.	Stabdžių sistemos konstrukcijos keitimas		X
5.2.	Stabdžių sistemos vamzdelių keitimas	X	
5.3.	Stabdžių sistemos elementų (trinkelų, diskų, būgnų, cilindrų) keitimas identiškais	X	
5.4.	Antrojo kontūro įrengimas darbinėje stabdžių sistemoje		X
5.5.	Inercinio valdymo stabdžių sistemos įrengimas priekabose		X
5.6.	Stabdžio – lėtintuvo (pagalbinio stabdžio) įrengimas		X
5.7.	Automatinės stabdžių antiblokavimo		X

sistemos įrengimas
(ABS)

6. Garso signalas

6.1. Papildomo garso signalo įrengimas X

7. Ratai, padangos

7.1. Transporto priemonės gamintojo numatytų padangų naudojimas su nenumatytais ratlankiais X

7.2. Nestandartinių ratų naudojimas, dėl ko reikia keisti transporto priemonės konstrukciją X

7.3. Tarpinio įtaiso tarp rato ir stebulės įrengimas Draudžiamas

7.4. Padidintos vertikalios apkrovos arba didesnio leidžiamo greičio padangų, nei numatyta transporto priemonės gamintojo, naudojimas X

7.5. Sumažintos vertikalios apkrovos arba mažesnio leidžiamo greičio padangų, nei numatyta transporto priemonės gamintojo, naudojimas X X C grupė – keičiant gabaritinį aukštį

7.6. Kitų matmenų padangų naudojimas: – be konstrukcinių X

pakeitimų; – su konstrukciniais pakeitimais	X
---	---

8. Galinio vaizdo veidrodžiai

8.1.	Galinio vaizdo veidrodžių įrengimas	X	Draudžiamas papildomų veidrodžių montavimas ar klijavimas ant esamų veidrodžių paviršiaus
------	--	---	--

9. Rėmas, kėbulas

9.1.	Rėmo, kėbulo konstrukcijos keitimas	X
------	---	---

9.2.	Agregatų ir pakabos tvirtinimo vietų pakeitimai	X
------	---	---

9.3.	Saugos lankų įrengimas lengvuosiuose automobiliuose: – sertifikuotų; – nesertifikuotų	X	X
------	--	---	---

9.4.	Miegamųjų vietų įrengimas sunkvežimio kabinoje	X
------	---	---

9.5.	Aerodinaminių elementų įrengimas	X
------	-------------------------------------	---

9.6.	Bagažinės ant stogo įrengimas	X
------	----------------------------------	---

9.7.	Saugos diržų įrengimas: – esamose tvirtinimo vietose; – įrengiant tvirtinimo vietas	X	X
------	--	---	---

9.8.

	Galinės, šoninės arba priekinės apsaugos įrengimas	X	X		A grupė – įrengiant sertifikuotas šiai transporto priemonei apsaugas
9.9.	Stoglangio įrengimas	X			
9.10.	Sukabintuvo įrengimas lengvuosiuose automobiliuose:				
	– esamose tvirtinimo vietose;	X			
	– įrengiant tvirtinimo vietas		X		
9.11.	Sukabintuvo įrengimas krovininiuose automobiliuose ir autobusuose:				
	– esamose tvirtinimo vietose;	X			
	– įrengiant tvirtinimo vietas;		X		
	– perdirbant rėmą;			X	
	– balninio sukabinimo įtaiso įrengimas			X	
9.12.	Sukabintuvo priekabose įrengimas		X		
9.13.	Grąžulo įrengimas priekabose:				
	– sertifikuoto;		X		
	– nesertifikuoto.			X	
9.14.	Pakrovimo tiltelio įrengimas		X		
9.15.	Kėlimo mechanizmų įrengimas			X	
9.16.	Gervės įrengimas	X			
10. Ašys					
10.1.	Ašių konstrukcijos			X	

keitimas

10.2.	Ašių keitimas analogiškomis, tačiau besiskiriančiomis techninėmis charakteristikomis ar tvirtinimu	X

11. Pakabos elementai

11.1.	Pakabos elementų keitimas analogiškos konstrukcijos, bet kitų charakteristikų elementais	X
11.2.	Pakabos elementų keitimas analogiškos konstrukcijos, bet kitų charakteristikų elementais, keičiant tvirtinimo vietas	X
11.3.	Krovininių automobilių ir priekabų elastingų elementų tipo keitimas	X

12. Variklis

12.1.	Variklis keičiamas kitu to paties modelio ir modifikacijos varikliu	X
12.2.	Variklis keičiamas kitu to paties modelio bet kitos modifikacijos varikliu be konstrukcinių automobilio pakeitimų	X
12.3.	Variklis keičiamas kitu to paties	X

	modelio bet kitos modifikacijos varikliu su konstrukciniais automobilio pakeitimais			
12.4.	Variklio keitimas kitos markės varikliu		X	
12.5.	Variklio keitimas kito tipo varikliu		X	
12.6.	Variklis keičiamas kitu, kuriam įrengti reikia keisti automobilio laikančiąsias konstrukcijas			Keisti draudžiama
12.7.	Variklis keičiamas kitu, kurį įrengus apkrovos ašims galėtų padidėti daugiau nei leistina			Keisti draudžiama
12.8.	Variklis keičiamas kitu, kurio darbinis tūris didesnis kaip 20%, o galingumas – kaip 30%			Keisti draudžiama
12.9.	Variklio galingumo didinimas kompleksiškai perdirbant variklio sistemas (tarp jų maitinimo ir išmetimo sistemas)	X		
12.10.	Variklio sistemų keitimas			
12.10.1.	Maitinimo sistemos:			
	– kuro bakų įrengimas;		X	
	– kuro vamzdelių keitimas;	X		
	– kuro pašildymo prietaisų įrengimas;		X	
	– suskystintų dujų įrangos įrengimas			X

12.10.2.	Išmetimo sistemos keitimas:		
	– naudojant sertifikuotus gaminius;	X	
	– naudojant nesertifikuotus gaminius;		X
	– įrengiant nereguliuojamus neutralizatorius;	X	
	– įrengiant reguliuojamus neutralizatorius		X

13. Transmisija (sankaba, pavarų, paskirstymo dėžės, pavaros, velenai, pusašiai)

13.1.	Transmisijos dalių, besiskiriančių nuo gamintojo numatytų techninių parametrų, panaudojimas	X	
13.2.	Transmisijos dalių įrengimas naudojant papildomas jungiamąsias dalis		X

14. Automatinių valdymo ir kontrolės prietaisų įrengimas

14.1.	Tachografų įrengimas	X
14.2.	Greičio ribojimo prietaisų įrengimas	X
14.3.	Greičio palaikymo įtaisų įrengimas	X

15. Apsauginė signalizacija

15.1.	Apsauginės signalizacijos įrengimas	X	A – įrengiant garsinę signalizaciją
-------	-------------------------------------	---	-------------------------------------

16. Sergimieji įtaisai

16.1.	Sergimųjų įtaisų	X
-------	------------------	---

įrengimas

Patvirtinta
Susisiekimo ministerijos
1998 09 11 įsakymu Nr. 348

2 PRIEDAS

GAMINAMŲ IR PERDIRBAMŲ KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ TECHNINĖS EKSPERTIZĖS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gaminamų ir perdirbamų kelių transporto priemonių techninės ekspertizės taisyklės (toliau – taisyklės) nustato gaminamoms ir perdirbamoms kelių transporto priemonėms (toliau – transporto priemonėms) techninės ekspertizės atlikimo tvarką ir ekspertizės dokumentų įforminimą.
2. Gaminamų ir perdirbamų transporto priemonių techninės ekspertizės gali atlikti ekspertizių įmonės pagal nustatyta tvarka įteisintus įmonės standartus, turinčios norminę, techninę ir metodinę medžiagą bei reikalingus kontrolinius ir matavimo prietaisus transporto priemonių techninėms ekspertizėms atlikti.
3. Transporto priemonių techninės ekspertizės atlieka atitinkamą kvalifikaciją turintys kelių transporto priemonių ekspertai (toliau – ekspertai).
4. Reikalavimus ekspertų profesinės kvalifikacijos suteikimui ir veiklai reglamentuoja susisiekimo ministro įsakymu patvirtinti „Reikalavimai kelių transporto priemonių ekspertams“.
5. Transporto priemonių techninės ekspertizės atlikimo tvarką koordinuoja Susisiekimo ministerija, o jai metodiškai vadovauja Susisiekimo ministerijos įgaliota ekspertizių įmonė.
6. Susisiekimo ministerijos įgaliota institucija kontroliuoja ekspertizių įmonių pasirengimą atlikti techninės ekspertizės ir susisiekimo ministro įsakymu patvirtintų „Reikalavimų kelių transporto priemonių ekspertams“ laikymąsi.
7. Ekspertizių įmonių veiklą nagrinėja bei ekspertų darbo klausimus sprendžia prie Susisiekimo ministerijos įgalios institucijos sudaroma Ekspertų komisija.
8. Paslaugų kainas už techninės ekspertizės nustato ekspertizių įmonės.

II. SĄVOKOS

9. **Ekspertas** – asmuo, turintis atitinkamą kvalifikaciją ir įgijęs teisę atlikti techninės ekspertizės.
10. **Ekspertizių įmonė** – įmonė, įregistruota įstatymų nustatyta tvarka ir turinti teisę atlikti transporto priemonių techninės ekspertizės.
11. **Įgaliota ekspertizių įmonė** – Susisiekimo ministerijos įgaliota ekspertizių įmonė, kuri metodiškai vadovauja ekspertizių įmonių veiklai bei atlieka sudėtingas techninės ekspertizės.
12. **Techninė ekspertizė** – techninės dokumentacijos gaminamai ar perdirbamai transporto priemonei bei pagamintos ar perdirbtos transporto priemonės nustatytų reikalavimų atitikimo įvertinimas.
13. **Užsakovas** – juridinis ar fizinis asmuo, sudaręs sutartį su ekspertizių įmone techninei ekspertizei atlikti.

III. TECHNINIŲ EKSPERTIZIŲ ORGANIZAVIMAS

14. Techninės dokumentacijos ir transporto priemonės techninę ekspertizę atlieka:
 - 14.1. ekspertizių įmonė – gaminant vienetinę priekabą, kurios leistina bendroji masė ne didesnė kaip 750 kg, atliekant vienetinį transporto priemonės perdirbimą;

14.2. įgaliota ekspertizių įmonė – gaminant vienetinę transporto priemonę bei smulkiaserijinės gamybos bandomąjį pavyzdį, perdirbant vienetinę transporto priemonę, gaminant nevienetinio perdirbimo bandomąjį pavyzdį.

IV. TECHNINĖ DOKUMENTACIJA IR TRANSPORTO PRIEMONĖS TECHNINĖ EKSPERTIZĖ

15. Techninė ekspertizė atliekama gavus žodžiu arba raštu užsakovo prašymą ir šalims nustatčius ekspertizės tikslus ir sąlygas bei sudarius sutartį.

16. Sutartyje nustatomas techninės ekspertizės tikslas bei objektas, atlikimo etapai ir terminai, užsakymo priėmimo data, užsakovo, ekspertizių įmonės rekvizitai.

17. Užsakovas pateikia techninę dokumentaciją, kuri nurodyta „Kelių transporto priemonių gamybos ir perdirbimo tvarkoje“, patvirtintoje susisieikimo ministro įsakymu.

18. Transporto priemonė techninei ekspertizei pateikiama pagal ekspertizių įmonės nustatytas sąlygas.

19. Techninė ekspertizė atliekama ekspertizių įmonės vardu.

20. Techninės dokumentacijos ir transporto priemonės ekspertizės metu nustatoma:

- ar techninė dokumentacija užtikrina gaminamos arba perdirbamos transporto priemonės nustatytų techninių reikalavimų atitikimą;

- ar pagaminta arba perdirbta transporto priemonė atitinka projekcinę techninę dokumentaciją;

- pagaminimo ir perdirbimo darbų kokybė;

- ar pagaminta arba perdirbta transporto priemonė atitinka nustatytus techninius reikalavimus.

21. Kai kuriais atvejais, jei būtina, ekspertas, atlikdamas ekspertizę, gali pasitelkti kitų institucijų ar įmonių specialistus.

22. Pagaminta ar perdirbta transporto priemonė fotografuojama.

23. Pagamintoms, o kai kuriais atvejais ir perdirbtoms transporto priemonėms atliekami dinaminių savybių tyrimai.

V. EKSPERTIZĖS DOKUMENTŲ ĮFORMINIMAS

24. Ekspertizės dokumentai įforminami raštu.

25. Ekspertizės dokumentai yra:

- ekspertizės aktas;
- ekspertizės pažyma;
- transporto priemonės bandymų protokolai (jei tokie bandymai atliekami).

Prie transporto priemonės ekspertizės dokumentų pridedamos nuotraukos.

26. Ekspertizės akte turi būti nurodyta:

- ekspertizių įmonė ir jos rekvizitai;
- užsakovas ir jo rekvizitai;
- ekspertizės objektas;
- ekspertizės objekto aprašymas;
- ekspertizės objekto nustatytų reikalavimų atitikimo įvertinimas;
- ekspertizės išvados;
- eksperto (-ų) vardas (-ai), pavardė (-ės).

27. Ekspertizės pažymoje turi būti nurodyta:

- ekspertizių įmonė ir jos rekvizitai;
- ekspertizės objektas;
- ekspertizės išvados;
- eksperto (-ų) vardas (-ai), pavardė (-ės).

28. Transporto priemonės bandymų protokole nurodomi jos identifikavimo duomenys, aprašoma bandymų metodika bei pateikiami bandymų rezultatai.
 29. Ekspertizės dokumentai turi būti pasirašyti eksperto (-ų) ir patvirtinti ekspertizių įmonės antspaudu.
 30. Ekspertizės užsakovui išduodama ekspertizės pažyma.
 31. Ekspertizės užsakovas arba jo įgaliotas asmuo turi teisę dalyvauti atliekant techninę ekspertizę ir gauti su ja susijusią informaciją.
-

Patvirtinta
Susisiekimo ministerijos
1998 09 11 įsakymu Nr. 348

3 PRIEDAS

REIKALAVIMAI KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ EKSPERTAMS

1. Reikalavimai kelių transporto priemonių ekspertams (toliau – reikalavimai) nustato sąlygas, kurias turi atitikti kelių transporto priemonių ekspertai (toliau – ekspertai), kad būtų garantuotas kvalifikuotas techninių ekspertizių atlikimas pagamintoms ir perdirbtoms kelių transporto priemonėms (toliau – transporto priemonėms).

2. Asmuo, norintis įsigyti eksperto kvalifikaciją, privalo:

2.1. turėti aukštąjį kelių transporto inžinerijos mokslo krypties išsimokslinimą bei ne trumpesnę kaip vienerių metų praktinio darbo patirtį arba aukštąjį mechanikos inžinerijos mokslo krypties išsimokslinimą bei ne trumpesnę kaip trejų metų praktinio darbo patirtį inžinerinėse pareigose transporto priemonių projektavimo, gamybos, remonto ir techninės priežiūros, techninės būklės kontrolės bei vadybos srityse;

2.2. turėti teisę vairuoti A, B, C kategorijų transporto priemones;

2.3. išklausti ekspertų mokymo kursą ekspertų mokymo įstaigose ir išlaikyti baigiamuosius egzaminus arba baigiamuosius egzaminus laikyti eksternu.

3. Asmuo, norintis įsigyti eksperto kvalifikaciją, mokymo įstaigai arba egzaminų komisijai pateikia šiuos dokumentus:

3.1. prašymą mokytis ekspertų mokymo kursuose arba egzaminą laikyti eksternu;

3.2. aukštojo mokslo baigimo diplomo nuorašą;

3.3. socialinio draudimo pažymėjimo nuorašą (prireikus – darbo knygelės nuorašą);

3.4. vairuotojo pažymėjimo nuorašą;

3.5. dvi fotonuotraukas (2,5 x 3,5 cm).

4. Egzaminų komisija sudaroma susisiekimo ministro įsakymu.

5. Išlaikiusiam baigiamuosius egzaminus mokymo įstaiga išduoda kursų baigimo pažymėjimą, kurio pagrindu Susisiekimo ministerijos įgaliota institucija išduoda eksperto pažymėjimą, suteikiantį teisę atlikti transporto priemonių technines ekspertizes. Eksperto pažymėjimo galiojimo laikas – treji metai.

6. Ekspertų mokymas ir kvalifikacijos tobulinimas

6.1. Ekspertai mokomi pagal susisiekimo ministro įsakymu patvirtintą „Kelių transporto priemonių ekspertų mokymo programą“. Jie savo kvalifikaciją įgyja ir tobulina mokymo įstaigose, turinčiose Susisiekimo ministerijos leidimą užsiimti šia veikla. Leidimas mokyti išduodamas mokymo įstaigai, turinčiai reikiamos kvalifikacijos specialistus bei tam būtiną materialinę – techninę bazę.

6.2. Pretendentų į ekspertus, baigusius mokymo kursus pagal minėtą programą, žinių ir gebėjimų lygis turi atitikti susisiekimo ministro įsakymu patvirtintus „Kvalifikacinius reikalavimus kelių transporto priemonių ekspertams“.

6.3. Ekspertai kas treji metai ekspertų rengimo mokymo įstaigose privalo išklausti kvalifikacijos tobulinimo kursą ir laikyti egzaminus.

7. Susisiekimo ministerijos įgaliotos institucijos vadovas, remdamasis Ekspertų komisijos išvadamis, priima sprendimą dėl eksperto pažymėjimo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo.

8. Eksperto pažymėjimo galiojimas sustabdomas, kai:

8.1. pamestas eksperto pažymėjimas ir neišduotas naujas;

8.2. ekspertas nekvalifikuotai atlieka savo darbą, kol nebus patikrintos jo profesinės žinios.

9. Eksperto pažymėjimo galiojimas panaikinamas, kai ekspertas:

9.1. piktnaudžiauja tarnybine padėtimi, neobjektyviai ir/arba nekvalifikuotai atlieka savo darbą;

9.2. netobulina kvalifikacijos ir nesugeba jos patvirtinti egzaminų metu.

10. Asmuo, kuriam buvo panaikintas eksperto pažymėjimo galiojimas, pakartotinai jį gali gauti bendra tvarka.

11. Ekspertų teisės ir pareigos numatytos ekspertizių įmonių, kuriose dirba ekspertai, įstatuose, pareiginiuose nuostatuose ir darbo sutartyse.

Patvirtinta
Susisiekimo ministerijos
1998 09 11 įsakymu Nr. 348

4 PRIEDAS

KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ EKSPERTŲ MOKYMO PROGRAMA IR KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI

MOKYMO PLANAS

Eil. Nr.	Dėstomo dalyko pavadinimas	Skiriama valandų	
		iš viso	iš jų – prakt. užs.
1.	Teorinis mokymas	176	24
1.1.	Teisiniai pagrindai	8	
1.2.	Taikomosios mechanikos pagrindai	20	-
1.3.	Kelių transporto priemonių dinamika	20	-
1.4.	Kelių transporto priemonių bandymo metodai	16	-
1.5.	Kelių transporto priemonių gamybos ir remonto technologijos	32	16
1.6.	Kelių transporto priemonių konstrukcija ir techninė būklė	24	8
1.7.	Techniniai reikalavimai kelių transporto priemonėms	40	-
1.8.	Kelių transporto priemonių techninė ekspertizė	16	-
2.	Praktinis mokymas	24	24
Iš viso:		200	48

ATSKIRŲ DĖSTYMO DALYKŲ PROGRAMOS

1. TEORINIS MOKYMAS

1.1. Teisiniai pagrindai

Dėstomam dalykui skiriama 8 valandos.

Šis dėstomas dalykas suteikia žinių apie transporto norminę bazę, kelių transporto priemonių eksperto veiklos nuostatus.

Mokymo metu taip pat dėstoma apie transporto priemonių įvežimą, tikrinimą muitinėje, registravimą, išregistravimą, draudimą ir jų vertės nustatymą.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.1.1.	Lietuvos Respublikos pagrindinių teisinių ir norminių dokumentų, reglamentuojančių transporto veiklą, analizė	2
1.1.2.	Transporto priemonių įvežimas, tikrinimas muitinėje, registravimas ir išregistravimas	2
1.1.3.	Transporto priemonių draudimas ir vertės nustatymo pagrindai	2
1.1.4.	Kelių transporto priemonių eksperto vaidmuo, vieta ir teisinis statusas	2

1.2. Taikomosios mechanikos pagrindai

Dėstomam dalykui skiriama 20 valandų.

Šis dėstomas dalykas suteikia žinių apie bendruosius metrologijos principus, medžiagotyros pagrindus, detalių jungimus, mazgus ir mechanizmus, atsparumo apskaičiavimą ir patikimumo įvertinimo metodologiją.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.2.1.	Metrologijos pagrindai	2
1.2.2.	Medžiagotyros pagrindai	4
1.2.3.	Detalių sujungimai, mazgai ir mechanizmai	4
1.2.4.	Atsparumo apskaičiavimo pagrindai	6
1.2.5.	Patikimumo pagrindai	4

1.3. Kelių transporto priemonių dinamika

Dėstomam dalykui skiriama 20 valandų.

Šis dėstomas dalykas suteikia žinių apie transporto priemonių eksploatacines savybes bei jų dinamikos analizinio tyrimo metodologiją.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.3.1.	Transporto priemonių traukos-dinaminės savybės	4
1.3.2.	Transporto priemonių stabdymo savybės	4
1.3.3.	Transporto priemonių šoninės dinamikos savybės	6
1.3.4.	Transporto priemonių vertikaliosios dinamikos savybės	2
1.3.5.	Atskiri transporto priemonių dinamikos klausimai	4

1.4. Kelių transporto priemonių bandymo metodai

Dėstomam dalykui skiriama 16 valandų.

Šis dėstomas dalykas supažindins su transporto priemonių bei jų elementų bandymų metodais ir technologijomis.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.4.1.	Transporto priemonių važiavimo savybių bandymo metodai	4
1.4.2.	Transporto priemonių pasyviosios saugos bandymo metodai	4
1.4.3.	Transporto priemonių variklių išmetamųjų dujų emisijos bei skleidžiamo triukšmo nustatymo metodai	4
1.4.4.	Transporto priemonių įtaisų bandymų technologija	4

1.5. Kelių transporto priemonių gamybos ir remonto technologijos

Dėstomam dalykui skiriama 32 valandos.

Šis dėstomas dalykas suteikia žinių apie transporto priemonių gamybos ir remonto technologijas.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.5.1.	Šiuolaikinės transporto priemonių gamybos technologijos	4
1.5.2.	Atskirų transporto priemonių dalių gamybos technologijos ypatumai	4
1.5.3.	Transporto priemonių ir jų dalių remonto pagrindai	4
1.5.4.	Transporto priemonių utilizavimas	4
1.5.5.	Praktinis užsiėmimas – pažintinė praktika transporto priemonių gamybos, remonto ir techninės priežiūros įmonėse	16

1.6. Kelių transporto priemonių konstrukcija ir techninė būklė

Dėstomam dalykui skiriama 24 valandos.

Šis dėstomas dalykas suteikia žinių apie transporto priemonių sistemų bei mazgų konstrukcinius ypatumus, projektavimo ir apskaičiavimo principus, techninės būklės kontrolę.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.6.1.	Transporto priemonių laikančiųjų konstrukcijų projektavimo, apskaičiavimo ir techninės būklės kontrolės pagrindai	4
1.6.2.	Stabdžių ir vairavimo sistemų projektavimo, apskaičiavimo ir techninės būklės kontrolės pagrindai	4
1.6.3.	Pakabos ir transmisijos projektavimo, apskaičiavimo ir techninės būklės kontrolės pagrindai	4
1.6.4.	Elektrinių ir elektroninių įrengimų diagnostikos pagrindai	2
1.6.5.	Papildomos įrangos techninės būklės kontrolės pagrindai	2
1.6.6.	Praktinis užsiėmimas – darbas su diagnostine įranga	8

1.7. Techniniai reikalavimai kelių transporto priemonėms

Dėstomam dalykui skiriama 40 valandų.

Šis dėstomas dalykas leis išmokti techninius reikalavimus transporto priemonių sudėtinių dalių konstrukcijai.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.7.1.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių apšvietimo ir šviesos signalizacijos prietaisams	4
1.7.2.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių stabdžių sistemoms	4
1.7.3.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių vairavimo sistemoms	2
1.7.4.	Techniniai reikalavimai matomumui iš vairuotojo vietos	2
1.7.5.	Techniniai reikalavimai ratams ir padangoms	2
1.7.6.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių kėbulo (kabinos) išoriniams įtaisams	4
1.7.7.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių kėbulo (kabinos) vidiniams įtaisams	4
1.7.8.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių konstrukcijai susidūrimo atveju	4
1.7.9.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių variklių išmetamųjų dujų emisijai	2
1.7.10.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių skleidžiamam triukšmui	2
1.7.11.	Techniniai reikalavimai transporto priemonių sukabinamiesiems įtaisams	2
1.7.12.	Techniniai reikalavimai papildomiems transporto priemonių įtaisams	2
1.7.13.	Techniniai reikalavimai dviratėms ir triratėms transporto priemonėms	6

1.8. Kelių transporto priemonių techninė ekspertizė

Dėstomam dalykui skiriama 16 valandų.

Šis dėstomas dalykas supažindins su techninės ekspertizės atlikimo tvarka ir technologija.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
1.8.1.	Techninės ekspertizės sąvokos ir pagrindiniai principai	2
1.8.2.	Techninės ekspertizės naujai pagamintoms transporto priemonėms atlikimo technologija	4
1.8.3.	Techninės ekspertizės perdirbtoms transporto priemonėms atlikimo technologija	4
1.8.4.	Transporto priemonių įtaisų techninės ekspertizės pagrindai	4
1.8.5.	Techninės ekspertizės dokumentų įforminimas	2

2. PRAKTINIS MOKYMAS

Dėstomam dalykui skiriama 24 valandos.

Šis dėstomas dalykas leis galutinai suformuoti įgūdžius atlikti transporto priemonių bei jų elementų techninę ekspertizę.

Eil. Nr.	Temų pavadinimas	Valandų skaičius
2.1.	Transporto priemonių ir jų įtaisų techninės ekspertizės atlikimas	8
2.2.	Kompiuterinių programų ir duomenų banko panaudojimas atliekant techninę ekspertizę	16

Dėstomo dalyko išmanymo vertinimas:

Atskiros mokomo dalyko temos baigiamos pokalbiu-įskaita.

Baigiamasis žinių tikrinimas – egzaminas susideda iš teorinės ir praktinės dalių bei dalykinio pokalbio. Baigiamajam egzaminui skiriama po 1 val. kiekvienam egzaminuojamam asmeniui. Žinios vertinamos 10 balų sistema.

Sėkmingai išlaikiusiems baigiamąjį egzaminą išduodamas kursų baigimo pažymėjimas. Šio pažymėjimo pagrindu Valstybinė kelių transporto inspekcija prie Susisiekimo ministerijos išduoda kelių transporto priemonių eksperto pažymėjimą, suteikiantį teisę atlikti kelių transporto priemonių technines ekspertizes.

Mokymo procesui reikalinga:

1. teorinio mokymo kabinetas, aprūpintas vaizdumo priemonėmis apie transporto priemonių atskirų sistemų bei mazgų konstrukciją;
2. norminė, techninė ir metodinė medžiaga, reikalinga techninei ekspertizei atlikti;
3. praktinio mokymo dirbtuvė (-ės), aprūpinta (-os) transporto priemonių remonto, techninės priežiūros ir techninės būklės kontrolės įranga, įrankiais bei kitomis būtinomis priemonėmis.

PATVIRTINTA
Susisiekimo ministerijos
1998 09 11 įsakymu Nr. 348

KVALIFIKACINIAI REIKALAVIMAI KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ EKSPERTAMS

Kelių transporto priemonių ekspertas turi išmanyti:

- 1) transporto priemonių dinamikos pagrindus;
- 2) transporto priemonių važiavimo savybių, aktyviojo ir pasyviojo saugumo, aplinkos apsaugos bandymų principus ir tokiems bandymams naudojamus matavimo prietaisus bei įrengimus;
- 3) taikomosios mechanikos (metrologijos, medžiagotyros, atsparumo apskaičiavimo, patikimumo, mašinų detalių) pagrindus;
- 4) transporto priemonių gamybos, remonto ir utilizavimo pagrindus;
- 5) transporto priemonių agregatų, sistemų bei mazgų konstrukciją, techninės būklės įvertinimo principus, funkcionavimą, žymėjimą, teorinius veikimo principus;
- 6) transporto priemonių gamybą ir perdirbimą reglamentuojančių norminių dokumentų reikalavimus;
- 7) techninius reikalavimus transporto priemonių ir jų sudedamųjų dalių konstrukcijai bei techninei būklei;
- 8) transporto priemonių įvežimo, muitinio tikrinimo ir valstybinės registracijos tvarką bei taisykles.

Kelių transporto priemonių ekspertas turi mokėti ir gebėti:

- 1) įvertinti judėjimo metu transporto priemonę veikiančias apkrovas;
 - 2) apskaičiuoti transporto priemonių traukos – greituminių ir stabdymo savybių bei šoninės dinamikos rodiklius;
 - 3) naudotis reikalinga įranga techninei ekspertizei atlikti;
 - 4) teorinio apskaičiavimo būdu įvertinti transporto priemonių įtaisų eksploatacinius, atsparuminius ir patikimumo rodiklius;
 - 5) paaiškinti transporto priemonių gamybos, remonto, utilizavimo technologijas;
 - 6) paaiškinti transporto priemonių ir jų sudedamųjų dalių žymėjimą;
 - 7) nustatyti ir teisingai įvertinti transporto priemonių perdirbimo grupę;
 - 8) teisingai įvertinti pagamintų ir perdirbtų transporto priemonių techninę būklę bei jų galiojančių norminių – techninių dokumentų atitikimą;
 - 9) teisingai pildyti dokumentus atliekant pagamintų ir perdirbtų transporto priemonių techninę ekspertizę.
-